

เล่นโน้ตผิดตัวไม่สำคัญ

ช่วงหลังนี้ผมมักฟังดนตรีคลาสสิกใน YouTube วงดนตรีออร์เคสตราแต่ละวงเก่งๆ นักดนตรีฝึกฝนมาอย่างหนักหน่วง นานคนละหลายๆ ปี ฟังแล้วก็รู้สึกชื่นชมและแลเห็นความอุตสาหะวิริยะพยายามของเหล่านักดนตรี

กระนั้นก็มีคอมเมนต์จำนวนมากที่ทำร้ายจิตใจ เช่น “เล่นผิดโน้ตไปสองตัว” “เล่นไม่ได้เท่าคนแต่งบ้าง” “เล่นสู้คนนั้นไม่ได้” “เล่นได้แค่นี้เองหรือ” ฯลฯ

ทั้งหมดพยายามจับผิด แทนที่จะเอนจอยกับการแสดงโดยรวม (ความจริงถ้าไม่ชอบ ก็ไม่ต้องทนดูก็ได้)

ในโลกโซเชียล เน็ตเวิร์ก ยุคที่ผู้คนสามารถติและวิพากษ์ได้ง่ายดาย เพียงปลายนิ้วสัมผัส บ่อยครั้งในเรื่องเล็กน้อยอย่างยิ่ง ทำให้นึกถึงคำของนักดนตรีเอกคนหนึ่งในศตวรรษที่ 18-19 Ludwig van Beethoven

“To play a wrong note is insignificant; to play without passion is inexcusable.”

เล่นผิดโน้ตไปตัวหนึ่งไม่สำคัญ เล่นโดยไร้ไฟกระตือรือร้นเป็นเรื่องที่แก้ตัวไม่ได้

ระดับเบโทเฟนยังเห็นว่าเล่นผิดโน้ตไม่สำคัญ ขอให้ภาพรวมดีมีไฟก็ใช้ได้แล้ว

เราสามารถมองทะลุนิสัยคนได้จากคอมเมนต์ บางคนติได้ทุกเรื่อง สามารถหาข้อผิดพลาดได้ทุกจุด

คอมเมนต์ยังบอกถึงวิธีการติของแต่ละคน บางคนติเพื่อก่อ บางคนติเพื่อระบายอารมณ์ บางคนยังไม่ทันดูงานครบถ้วน ก็ติแล้ว

ความจริงคืองานศิลปะทุกแขนงทุกชิ้น ไม่ว่าจะดีเยี่ยมเพียงใด ก็มีจุดตำหนิทั้งสิ้น

ถ้าจะมองด้วย ‘ตาหาเรื่อง’ ย่อมหาจุดตำหนิพบในภาพ *Mona Lisa* ภาพเขียนของแวนโก๊ะก็มีจุดตำหนิ หนึ่งเรื่อง *The Godfather* ที่ได้คะแนน

10/10 ก็มีจุดตำหนิ

บรรดาดอกไม้ดังตามในโลก ย่อมมีบางกลีบที่ชอกช้ำหรือลึบ กลิ่นหอมของดอกไม้ใบหญ้าอันสดชื่นก็อาจมีฝุ่น 2.5 เจือมาบ้าง

แต่หากเราจะเสพศิลป์และมองโลกแบบมีความสุข ก็คงต้องหัดมองข้ามจุดตำหนิเล็ก ๆ บ้าง

แล้วทำให้โลกน่าอยู่ขึ้น

12 ธันวาคม 2563

กินข้าวจานแมว

ประโยค “กินข้าวจานแมว, อาบน้ำ ในดู, เป็นอยู่ อย่างทาส” ฯลฯ ของท่าน พุทธทาสภิกขุหมายความว่าอย่างไร?

กินข้าวจานแมวหมายถึงกินเท่าแมวหรือ? เป็นอยู่อย่างทาสคือเป็น ทาสสิ่งหรือ?

นี่ย่อไม่ได้หมายความว่าตรงคำเป๊ะ

ให้ศิษย์ท่านพุทธทาสเป็นผู้อธิบายเองดีกว่านะ

“กินข้าวจานแมว, อาบน้ำในดู, เป็นอยู่อย่างทาสทำไมการใช้ชีวิตเป็น อยู่อย่างต่ำจึงเป็นทางรอดมาถึงสมัยที่โลกเจริญมาถึงยุคนี้ พวกเราก็คงจะ มองเห็นได้ชัดว่า โลกที่เดินทางผิด สั่งสอนอบรมศึกษากัน เน้นแต่เรื่องของ การกินดีอยู่ดี ยิ่งนับวันโลกยิ่งเจริญ คนยิ่งมีความฟุ้งเฟ้อ หาความสุขจาก การผลิตวัตถุขึ้นมาในระบบอุตสาหกรรม...”

“กินข้าวจานแมว, อาบน้ำในดู, เป็นอยู่อย่างทาสคือการปฏิบัติตาม องค์อริยมรรคแปด ตามคำสอนของพระพุทธองค์ ผู้ที่จะปฏิบัติอย่างนี้ได้ก็ จะต้องมีความรู้ จะต้องมีสมาธิ จะต้องมีปัญญา อะไรคือเหตุให้เกิดทุกข์ เมื่อรู้ ชัดแล้วว่าการตามใจตัวเอง ตามกิเลสตัณหา เป็นเหตุให้เกิดทุกข์...”

“การที่เราใช้ชีวิตกินอยู่อย่างต่ำ เป็นการใช้ชีวิตชนิดที่ทวนกระแสโลก ที่เขาเรียกว่าเนกขัมมะ...”

หากให้แปลซ้อนแปลคำอธิบายของท่านพุทธทาส ก็คือการใช้ชีวิต ตามความจำเป็นขั้นต่ำ ถ้าพูดด้วยภาษาเท่หน่อยก็คือ Minimalism ไม่เดิน ไปตามทางบริโภคนิยม

มีใช้เพื่อประหยัดเงิน แต่เพื่อประหยัดจิตวิญญาณ

เมื่อเดินชีวิตแบบ ‘น้อยที่สุดที่อยู่ได้’ ก็เป็นการฝึกการลด-ละ-เลิก

ทางพุทธ

ที่ว่าใช้ชีวิตแบบเนกขัมมะ ก็คือชีวิตละวางอย่างนักบวช

นี่ก็ได้แปลว่าต้องเป็นนักบวชด้วยเครื่องแบบและพิธีกรรม แต่บวช

ใจ

สำหรับตนเองก็ทำให้เราปลดปล่อยตนเองเป็นอิสระจากบ่วงต่างๆไม่ ยึดมั่นถือมั่น

สำหรับสังคมรวม ก็จะได้สังคมที่พอเพียงและสงบสุข

ท่านพุทธทาสจึงเขียนว่านี่คือ “ทางรอดของเรา”

2 สิงหาคม 2564